

Information om

Skolverkets allmänna råd med kommentarer – Arbete med studie- och yrkesvägledning

Det här bladet kompletterar Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning. Kompletteringarna görs med anledning av ändringar och förtydliganden i skollagen (2010:800) som har trätt i kraft sedan de allmänna råden om studie- och yrkesvägledning fastställdes.

Nedan listas nya bestämmelser i skollagen som behöver beaktas i arbetet. Skolverket bedömer dock att de nya bestämmelserna inte föranleder ändringar av de allmänna råden.

Ändringarna innebär i korthet att

- praktisk arbetslivsorientering är obligatorisk för alla elever i grundskolan och i specialskolan
- hemkommunen ska erbjuda studie- och yrkesvägledning till den som avser att påbörja kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå eller i svenska för invandrare eller särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå
- rätten att delta i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå utökas

Skollagen 10 kap. Grundskolan

Praktisk arbetslivsorientering

8 a § Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 8. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisning på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev.

Skollagen 12 kap. Specialskolan

Praktisk arbetslivsorientering

8 a § Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 9 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisningen på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev.

Skollagen 20 kap. Kommunal vuxenutbildning

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå

Studie- och yrkesvägledning

10 a § Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå

Rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå

19 § En vuxen som är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § men som inte har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller utbildning inom yrkeshögskolan har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå sådan behörighet. Lag (2016:1184).

19 a § Om en vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § och har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare, har han eller hon rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå särskild behörighet till sådan högskoleutbildning.

Den som har uppnått såväl grundläggande som särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå en eller flera andra särskilda behörigheter till sådan högskoleutbildning. Rättigheten avser dock endast en sådan behörighetsgivande utbildning åt gången. Lag (2016:1184).

19 b § Om en vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § och har uppnått grundläggande behörighet till utbildning inom yrkeshögskolan, har han eller hon rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppfylla krav på särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan.

Den som har uppnått grundläggande behörighet till utbildning inom yrkeshögskolan och som uppfyller krav på särskilda kunskaper för en sådan utbildning har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppfylla krav på särskilda kunskaper för en eller flera andra utbildningar inom yrkeshögskolan. Rättigheten avser dock endast en sådan behörighetsgivande utbildning åt gången.

19 c § Om grundläggande behörighet enligt 19 § kan uppnås genom olika utbildningar på gymnasial nivå, bestämmer hemkommunen vilken av utbildningarna som den ska erbjuda. Kommunen ska då

1. utgå från den vuxnes behov av särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare eller av särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan, och

2. så långt som möjligt beakta den vuxnes önskemål, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet.

19 d § Den som har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun eller i ett landsting, om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen.

När det gäller ungdomar som har sådan rätt som avses i första stycket ska bestämmelserna i 15 kap. 32 § tillämpas till och med första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

19 e § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka kurser som omfattas av rätten att delta i utbildning enligt 19 a och 19 b §§.

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Studie- och yrkesvägledning

30 § Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning i svenska för invandrare erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Skollagen 21 kap. Särskild utbildning för vuxna

Särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå

Studie- och yrkesvägledning

10 a § Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.